

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Bydgoszczy

LBY-4101-07-03/2012
P/12/057

Bydgoszcz, dnia lipca 2012 r.

**Pani
Elżbieta Bumażnik
Dyrektor Zespołu Szkół Nr 14
Im. Franciszka Żwirki i Stanisława Wigury
w Bydgoszczy**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Bydgoszczy przeprowadziła kontrolę Zespołu Szkół Nr 14 im. Franciszka Żwirki i Stanisława Wigury w Bydgoszczy, zwanego w dalszej treści „Zespołem Szkół”, w zakresie kształcenia uczniów niepełnosprawnych o specjalnych potrzebach edukacyjnych, uczęszczających do wchodzącego w skład Zespołu Szkół Gimnazjum Nr 37 Integracyjnego. Badaniem kontrolnym objęto lata szkolne 2009/2010, 2010/2011 i 2011/2012 (do czasu zakończenia kontroli).

W związku z kontrolą, której wyniki zostały przedstawione w protokole kontroli podpisanym w dniu 9 lipca 2012 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Pani Dyrektor niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Zespołu Szkół w skontrolowanym zakresie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.

Podstawą pozytywnej oceny było m.in.: zapewnienie wysoko wykwalifikowanej kadry nauczycieli i specjalistów, prawidłowa organizacja systemu udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej, prawidłowe sprawowanie nadzoru pedagogicznego, zapewnienie uczniom profilaktycznej opieki zdrowotnej, prawidłowe planowanie i gospodarowanie środkami finansowymi, zapewnienie odpowiednich warunków lokalowych i wyposażenie placówki w środki i pomoce dydaktyczne, prawidłowe dokumentowanie przebiegu nauczania, przeprowadzanie ewaluacji wewnętrznych i wykorzystywanie ich wyników do poprawy jakości pracy.

Nieprawidłowości dotyczyły przekroczenia dopuszczalnej liczby uczniów w oddziałach szkolnych oraz nieterminowego przedłożenia Radzie Pedagogicznej planu nadzoru pedagogicznego na rok szkolny 2010/2011.

¹ Dz. U. z 2012 r., poz. 82

1. Wchodzące w skład Zespołu Szkół Gimnazjum Nr 37 Integracyjne, zwane w dalszej treści „Gimnazjum”, liczyło w każdym z badanych lat szkolnych 12 oddziałów integracyjnych. Stwierdzono, że w roku szkolnym 2011/2012 do 7 oddziałów (1a, 1b, 1d, 2a, 2b, 2c, 2d) uczęszczało od 1 do 2 uczniów więcej niż przewiduje przepis § 5 ust. 2 załącznika nr 3 do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół², według którego liczba uczniów w oddziale gimnazjum integracyjnego powinna wynosić od 15 do 20. W ocenie NIK powyższe mogło utrudniać prawidłową organizację procesu nauczania w tych oddziałach.

2. W badanych latach szkolnych obowiązujące w Gimnazjum plany nadzoru pedagogicznego zawierały wszystkie elementy wymienione w § 21 ust. 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 października 2009 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego³, tj. cele, przedmiot i harmonogram ewaluacji wewnętrznych, tematykę i terminy przeprowadzania kontroli przestrzegania przez nauczycieli przepisów prawa dotyczących działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz tematykę szkoleń i narad dla nauczycieli. Plan nadzoru na rok szkolny 2010/2011 został przedstawiony Radzie Pedagogicznej w dniu 22 września 2010 r., tj. 7 dni po terminie określonym w § 21 ust. 1 powołanego wyżej rozporządzenia. W latach szkolnych 2009/2010 i 2011/2012 plany nadzoru pedagogicznego przedłożono Radzie Pedagogicznej terminowo.

Wnioski ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego, przeprowadzanych ewaluacji wewnętrznych oraz z analiz wyników egzaminów zewnętrznych były przedstawiane Radzie Pedagogicznej i wykorzystywane w usprawnianiu funkcjonowania Zespołu Szkół.

Kierownictwo wspomagało nauczycieli w realizacji ich zadań, w szczególności poprzez organizowanie szkoleń i narad oraz motywowanie do doskonalenia i rozwoju zawodowego.

Rada Pedagogiczna prawidłowo wykorzystywała kompetencje stanowiące, o których mowa w art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty⁴, poprzez zatwierdzanie planów pracy, podejmowanie uchwał w sprawie wyników klasyfikacji i promocji uczniów oraz ustalanie organizacji doskonalenia zawodowego nauczycieli. Ponadto Rada opiniowała zgodnie z art. 41 ust. 2 ustawy o systemie oświaty organizację pracy Zespołu Szkół, projekt planu finansowego oraz propozycje dyrektora w sprawie przydziału nauczycielom stałych prac i zajęć w ramach wynagrodzenia zasadniczego.

3. Kwalifikacje nauczycieli i specjalistów zatrudnionych w Gimnazjum oraz systematyczne ich podnoszenie w ramach doskonalenia zawodowego odpowiadały wymogom rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 marca 2009 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli oraz określenia szkół i wypadków, w których można zatrudnić nauczycieli niemających wyższego wykształcenia lub ukończonego zakładu kształcenia nauczycieli⁵ oraz rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie w przedszkolach, szkołach i oddziałach ogólnodostępnych lub

² Dz. U. Nr 61, poz. 624 ze zm.

³ Dz. U. Nr 168, poz. 1324

⁴ Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zm.

⁵ Dz. U. Nr 50, poz. 400 ze zm.

integracyjnych⁶. We wszystkich przypadkach istniała pełna zgodność nauczanego przedmiotu z posiadanymi przez nauczycieli kwalifikacjami.

Zatrudnieni dodatkowo nauczyciele i specjaliści (m.in. pedagog, psycholog, nauczyciele wspomagający, nauczyciele prowadzący nauczanie indywidualne i zajęcia rewalidacyjne) realizowali zadania, o których mowa w § 6 ust. 3 powołanego wyżej rozporządzenia MEN z dnia 17 listopada 2010 r. Do zadań tych należało m.in.: rozpoznawanie potrzeb edukacyjnych i możliwości psychofizycznych dzieci i młodzieży niepełnosprawnych oraz niedostosowanych społecznie, współorganizowanie zajęć edukacyjnych i pracy wychowawczej w formach integracyjnych (wybieranie i opracowywanie programów nauczania oraz dostosowywanie ich do indywidualnych potrzeb edukacyjnych, możliwości psychofizycznych uczniów niepełnosprawnych, uczestniczenie w zajęciach edukacyjnych), prowadzenie zajęć rewalidacyjnych, udzielanie pomocy w doborze metod pracy z uczniami niepełnosprawnymi.

4. W Gimnazjum skutecznie wdrożono obowiązujący od 1 września 2011 r. nowy model organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów. Powołane zostały zespoły planujące i koordynujące udzielanie takiej pomocy, które terminowo wykonały zadania, o których mowa w § 20 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 listopada 2010 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach⁷, polegające na:

- ustaleniu zakresu, w którym uczeń wymaga pomocy z uwagi na indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne;
- określeniu zalecanych form, sposobów i okresu udzielania uczniowi pomocy, z uwzględnieniem zaleceń zawartych w orzeczeniach lub opiniach wydanych przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne;
- zaplanowaniu działań z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego i sposobu ich realizacji.

W oparciu o wyniki pracy zespołów planujących, dla wszystkich uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego zostały opracowane indywidualne programy edukacyjno-terapeutyczne (IPET) na rok szkolny 2011/2012. W programach tych określono m.in. formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej i wymiar godzin, w którym poszczególne formy miały być realizowane. Z treścią IPET zapoznano rodziców uczniów.

Analiza stopnia realizacji założeń 14 spośród 46 opracowanych IPET wykazała, że we wszystkich przypadkach zajęcia rewalidacyjne zostały przeprowadzone w zaplanowanych formach i wymiarze.

5. Baza lokalowa Zespołu Szkół i jej wyposażenie w pełni umożliwiły realizację zadań statutowych. Uczniowie korzystali z 6 pracowni przedmiotowych, pracowni komputerowej, 8 gabinetów zajęć specjalistycznych (m.in. muzykoterapii, arteterapii i gospodarstwa domowego), biblioteki, świetlicy, stołówki, sali gimnastycznej, kompleksu boisk sportowych typu ORLIK oraz gabinetu profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej.

Obiekty Zespołu Szkół spełniały warunki, jakim powinny odpowiadać budynki, w których przebywają uczniowie niepełnosprawni, określone w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie

⁶ Dz. U. Nr 228, poz. 1490

⁷ Dz. U. Nr 228, poz. 1487

warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie⁸. Budynki Zespołu Szkół były ogrodzone, a szlaki komunikacyjne wychodzące poza teren zabezpieczono w sposób uniemożliwiający uczniom bezpośrednie wyjście na jezdnię. Przy głównym wyjściu z terenu Zespołu Szkół chodnik był oddzielony od jezdni trzema barierkami ochronnymi, a na jezdni znajdował się szeroki próg zwalniający, na którym umiejscowiono prawidłowo oznakowane przejście dla pieszych. Do głównego wejścia prowadził oporęczowany podjazd dla wózków inwalidzkich, w budynku był zainstalowany dźwig osobowy, toalety na pierwszej kondygnacji przystosowano dla uczniów niepełnosprawnych ruchowo.

Profilaktyczną opiekę zdrowotną nad uczniami sprawowała pielęgniarka medycyny szkolnej oraz lekarz dentysta. Gabinet profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej był jednocześnie w pełni wyposażonym gabinetem stomatologicznym.

6. W 2011 r. wydatki Zespołu Szkół wyniosły 8.368,8 tys. zł i w stosunku do roku poprzedniego (7.152,1 tys. zł) wzrosły o 17,0 %. Udział wynagrodzeń wraz pochodnymi w wydatkach ogółem wynosił w 2010 r. – 90,5 %, a w 2011 r. – 89,4 %. Średni miesięczny koszt utrzymania ucznia Gimnazjum w 2011 r. wyniósł 1.060 zł, co stanowiło wzrost o 10,5 % w porównaniu z rokiem 2010 (959 zł).

W latach budżetowych 2010 – 2012 (I kwartał) Zespół Szkół prawidłowo planował i gospodarował środkami finansowymi. Objęte badaniem kontrolnym 5 największych kwotowo jednostkowych wydatków poniesionych w tym okresie na zakupy towarów i usług, w łącznej wysokości 86.280,80 zł, z uwagi na ich wartość nie przekraczającą równowartości kwoty 14.000 Euro nie wymagało przeprowadzenia postępowań o zamówienie publiczne.

7. Realizacja obowiązkowych zajęć edukacyjnych w Gimnazjum była zgodna z obowiązującymi przepisami w zakresie planów nauczania i została rzetelnie udokumentowana. Dzienniki lekcyjne były kompletne, prowadzone zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji⁹. Stosowane w Gimnazjum plany nauczania odpowiadały wymogom określonym w załączniku nr 6a do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 12 lutego 2002 r. w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych¹⁰.

8. W badanym okresie dane wprowadzane przez Zespół Szkół do Systemu Informacji Oświatowej, dotyczące uczniów Gimnazjum wymagających specjalnych potrzeb edukacyjnych (z uwzględnieniem rodzajów niepełnosprawności) były rzetelne i zgodne ze stanem faktycznym.

Za stwierdzone w toku kontroli nieprawidłowości odpowiedzialność ponosi Pani Dyrektor.

⁸ Dz. U. Nr 75, poz. 690 ze zm.

⁹ Dz. U. Nr 23, poz. 225 ze zm.

¹⁰ Dz. U. Nr 15, poz. 142 ze zm.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Zapewnienie, w trakcie przeprowadzania kolejnych naborów do Gimnazjum, przestrzegania wymaganej przepisami liczebności oddziałów integracyjnych;
2. Podjęcie działań zapewniających terminowe przedkładanie Radzie Pedagogicznej planów nadzoru pedagogicznego.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Bydgoszczy, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Panią Dyrektor, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Pani Dyrektor prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Bydgoszczy umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.